Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 160. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 160. VOL. LXII.

ЗДА ЗБІЛЬШУЮТЬ НА ОДНУ ТРЕТЮ СВОЄ ЛЕТУНСТВО

Вашингтон. — З Вашингтону повідомляють, що ЗДА плянують збільшити свої летунські сили на одну третю. Ці зміни мають бути проведені вже в найближчому часі, і якщо вони будуть здійснені, то сильно зросте оборонна сила американського летунства. Вже в найближчому місяці число повітряних дивізій мають збільшити з дванадцяти до шіснадцятьох. Це збільшення відноситься до дивізій в Команді Летунської Оборони, і воно виноситиме на одну третю більше в порівнянні з дотеперішнім станом. З огляду на безпеку країни, команда не подає докладних чисел літаків ані летунів. Двадцять'ята Повітряна Дивізія, якої головна квартира находиться в Ендрюс летунській базі, в ст. Мерилєнд, охоронятиме середньо-атлантійські стейти включно з Вашингтоном, столицею ЗДА. Двадцятьтретя Дивізія забезпечуватиме район Ню Йорку, Філаделфії та Бостону. Інші повітряні дивізії перейдуть забезпечення дальших районів ЗДА. Обсерваційний Корпус має повнити службу для забезпечення всіх 48 стейтів ЗДА, а не так, як було досі, що деякі внутрішні стейти були без обсерваційних станиць. Ці обсерваційні станиці тепер будуть у всіх стейтах і вони повнитимуть службу впродовж 24-ох годин кожного дня. Цей обсерваційний Корпус має в пляні збільшити число цивільних осіб (досі 500,000) до 1,500,000 осіб. Згідно з новим пляном мають бути 73 області обсерваційні центри, які об'єднуватимуть 24,000 обсерваційних постів. Досі таких постів було тільки 16,500. Подібно має бути збільшене число обсерваторів і в Канаді, де досі було їх тільки 67,000 — до 110,000 обсерваторів. В цій праці затруднені будуть і тисячі ескімосів в Північній Канаді. Ці зміни мають бути закінчені до листопада цього року. На випадок небезпеки літаки зможуть негайно бути в кожному районі ЗДА, щоб відбити ворожий летунський налет.

ВПРАВИ З АТОМОВОЮ АРТИЛЕРІЄЮ

У Форт Белвуар, Ва., відбулися маневри Інженерного Центру американської армії, під час яких застосовано атомову артилерію в операціях переходу й оборони ріки. На фото: вибух атомового стрільна, вистріленого для "знешкодження" ворога.

Московські комуністи регабілітують „інтернаціоналізм"

Москва. — Московська комуністична партія намагається ідеологічно обґрунтувати нову партійну лінію в закордонній політиці. Таким чином верхівка партії запрягла своїх „ідеологів" і „філософів" до роботи, яка має виправдати в очах партійних членів останні всміхнені вихилєси в сторону лаяного недавно Заходу. Таким чином різні совєтські часописи раптом заговорили про „інтернаціоналізм", як „доповнення патріотизму". „Пропагування ідеї інтернаціоналізму і приязні між народами" — це, мовляв, „найважніше сучасне завдання партії" — впевняє „Партійная Жизнь". Знову ж „Комсомольская Правда" у статті якоїсь Матушкіна твердить, що „добрим патріотом не може бути той, хто не має інтернаціональних почувань і не діє в тому напрямку". Деякі совєтські громадяни, мовляв, витягли з кампанії проти „космополітизму" фальшиві висновки і „вступили на шлях вузького національного квас-патріотизму". Московський кореспондент „Ню Порк Таймсу" пояснює, що в розумінні нових совєтських партійних ідеологів значить це так: „квас-патріот" уважає, що кращий простий московський хлібний квас (улюблений напиток москалів), як закордонний шампан. „Літературная Газета", яка поміщувала ледве не щодня антиамериканську статтю, раптом принесла статтю якогось Олеся Гончара, українця (як підкреслює „Н. И. Таймс"), який недавно був в Америці і тепер на сторінці того совєтського часопису впевняє: „Не треба робити помилок. Америка — це не МекКарті. Америка — це важко працюючий нарід, який хоче жити в мирі і приязні з усіми народами". „Патріотизм вимагає пошани для інших народів" — повчає „Комсомольская Правда" і перестерігає, що „вузьколобий" патріотизм обов'язково веде до націоналізму, який є „найбільшим гріхом супроти марксизму й ленінізму".

КОМУНІСТИ ЗБИЛИ НАД КОРЕЄЮ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТАК

КОМАНДУВАННЯ ВІЙСЬК ОН ЗАКЛАЛО ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОГО ВАРВАРСТВА

Сеуль. — Комуністи з Північної Кореї відкрили сильний протилетунський „вогонь по американському вишкільному літаку Т-6, який летів у північній частині невтральної здемілітаризованої зони і збили його. Літак упав по комуністичному боці. Про долю пілота й другого летуна нічого не відомо. З невтральної смуги можна було докладно бачити цілий той випадок „інцидент". Генерал Гарліп С. Паркс, член Військової Комісії Об'єднаних Націй заклав гострий протест і зажадав негайного звільнення обох американських летунів. Він не перечив, що літак міг перелетіти демаркаційну лінію, проте той літак був незброєний, а ті, що стріляли до нього і збили його, навіть не пробували перевірити, чи він свідомо і пляново нарушив демаркаційну лінію, чи помилково і зараз заверне, не пробували теж завертати його. Комуністичні уряди, — кажеться в ноті генерала Паркса, 53 рази нарушили демаркаційну лінію, перелітаючи її на південно-корейську територію, але ві разу альянти не стріляли до них. Зате впродовж останніх 10-ти місяців комуністи стріляли до 10 альянтських літаків. Американський генерал різко натаврував „покваних до стріляння" комуністів, які відчувають радість, коли можуть стріляти до необоронних машин, які не всилі відповісти на вогонь. Генерал назвав таку поведінку просто нечуваним варварством. Комуністи покищо не подали взагалі ніякої вістки про ту подію, ані зокрема про долю обох летунів. В американському повідомленні не названо прізвищ збитих летунів. Ця остання подія живо пригадує „інцидент" з грудня мин. року, коли американський літак просто наслідком технічного дефекту відступив від шляху і негайно впав жертвою ворожої стрілянини. Тоді вбито двох летунів, але пілот зумів ще завернути і приземлитись на альянтському боці.

Гарриман критикує рільничу політику Бенсона

Оніонта, Н. Й. — Губернатор Гарриман заявив у своїй промові на пікніку молочарських організацій, що секретар рільництва Езра Тефт Бенсон не має жадного пляну, щоб розв'язати важливі проблеми, які стоять перед американськими фармерами. „Найкращий спосіб допомогти тим фармерам, які ведуть молочне господарство, — сказав він, — це вибрати в 1956 році демократичного президента". Коли Гарримана запитали, чи має він на думці себе самого, губернатор відповів: „Я говорю про того, кого вибере демократична номінаційна конвенція". У своїй промові Гарриман критикував політику секретаря рільництва, називаючи її політикою президента Айзенгавера. Гарриман вислухав пропозиції представників 2,000 фармерів, які були на пікніку, і заявив, що хотів би допомогти їм в їхній важкій ситуації, в якій знаходиться молочарство.

38 відсотків американських полонених померло в комуністичному полоні

Вашингтон. — Дорадчий Комітет у Справах Воєнполонених при департаменті оборони опублікував дані про американців, які попали були в комуністичний полон під час війни в Кореї. В Кореї було 1,600,000 американських вояків, з яких 7,190 попали в полон. З цього 2,730 вояків померли в полоні, що становить 38 відсотків всіх полонених. Коло 500 полонених померло ще під час так званих „маршів смерти", а решта закінчили своє життя в 20-ох таборах у Північній Кореї. Причини їх смерти: брутальна поведінка команди таборів, недостача харчів і ліків та санітарного влаштування. З усіх 7,190 полонених 6,656 належали до армії, 263 — до летунства, 231 — до морської піхоти, а 40 — до морської фльоти. Американська команда аж до підписання перемир'я не знала, що в комуністичному полоні згинуло таке велике число вояків. Ще й тепер в полоні перебуває кількадесять цивільних американців, про звільнення яких ведуться переговори в Женеві між американською та китайською комуністичною делегаціями.

Нові заворушення у Французькому Марокко

Касабланка. — У висліді протифранцузьких демонстрацій, влаштованих двічі на протязі 24-ох годин мароканськими націоналістами, згинуло 11 осіб і 14 було ранених. Демонстрантів провадила жінка мусулманка, яка несла прапор колишньої мароканської імперії Шеріфіяна — червону зорю на зеленому полі. Заворушення були бурхливі і порядок мусіло встановити військо. Подібні демонстрації і страйки відбуваються майже у всіх мароканських містах. Демонстранти розкидають летючки, в яких пишеться, що ото вб'є француза, той дістанеться до неба. Головна кватира французьких військ у Марокко проголосила стан облоги в Касабланці. В Парижі відбуваються переговори між французьким урядом і султаном Сіді Мохаммедом Мулай бен-Арафа в справі створення репрезентативного уряду для Марокка з участю представників усіх партій.

У Женеві все ще нема поступу в американсько-китайських розмовах

Женева. — Восьме з черги засідання конференції „на амбасадорському рівні" поміж ЗДА й комуністичним Китаєм — закінчилось, як усі попередні, без ніякого успіху. Комуністичний представник Ванг Пінг-нан, комуно-китайський амбасадор у Польщі, намагається вічно дістати від Америки право „скринінгу" 1,300 китайських студентів в ЗДА, чи хтось із них хоче вертатися до Китаю, — чи якось інше таке право, яке посередньо доказувало б, що Америка признає юрисдикцію комуністичного Китаю над китайськими студентами. З свого боку американський представник Алексіс Джонсон, амбасадор ЗДА у Празі, домагається принципово спершу звільнення всіх американських цивільних осіб з комуністичного Китаю, поки приступити до розмов про китайських студентів у ЗДА. Джонсон відразу застерігся проти пов'язування цих двох справ, бо — мовляв — американці в Китаї є в'язнені, позбавлені свободи і не можуть вернутися до своєї батьківщини, а китайських студентів у ЗДА, є на волі, займаються, чим хочуть, і можуть, коли захочуть, виїхати до Китаю. ЗДА є тільки проти всякого натиску, що виглядав би на примусову репатріяцію.

Страттон домагається займенувати Айзенгавера через аклямацію

Спрінгфілд, Іллиной. — Губернатор стейту Іллиной Вільям Дж. Страттон промовляв під час „Дня Губернатора" на стейтовій виставці і заявив, що республіканці повинні на найближчій номінаційній конвенції через аклямацію „асентерувати" на кандидата на президента в 1956 р. Айзенгавера. Він сказав у своїй промові: „Провідництво президента Айзенгавера в Женеві переломило те напруження і огірчення, які могли привести людство до знищення в атомовій війні". На цій виставці були присутні 8,500 осіб, які сиділи в стадіоні, хоч температура доходила до 95 ст. Цей Республіканський День вважають за нагоду до того, щоб під час нього проголошувати виборчі гасла республіканців. Другим промовцем був сенатор Еверет М. Дірксен. Він сказав, що республіканський уряд в ЗДА і в стейті підтримує віру в народі цієї країни в те, що можна працювати для світового миру і добробуту ЗДА та одночасно очищувати урядовий федеральний апарат від небажаних елементів. Також і сенатор Дірксен хвалив провід президента Айзенгавера, який здійснює республіканську програму на основі засад, проголошених президентом Абрагамом Линкольном 101 років тому. Дірксен підкреслював те, що Айзенгавер добився перемир'я в Кореї, і тепер американська молодь не гине від ворожих куль.

Тільки один на 23 бувших комуністів погодився зізнавати в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Конгресова Комісія для Досліду Протиамериканських Дій закінчила свої переслухання в Ню Йорку. Вона хотіла провірити, які комуністичні впливи панують в нюйоркських театрах і впродовж чотирьох днів переслухала 23-ох свідків, але з них тільки один актор, Джордж Гол, погодився зізнавати, а решта відмовлялась відповідати, покликуючись на різні поправки до Конституції. Голл признався, що він був в 40-их роках членом комуністичної партії і назвав ще 8-ох інших акторів, які належали до тієї самої комуністичної клітини. 18 інших акторів не хотіли відповідати і покликувалися на першу, четверту, п'яту, шосту, восьму, дев'яту поправку до Конституції. Свідок Еліот Салівен покликувався на першу поправку до Конституції, але при тому заявив, що Конгресова Комісія не має права питати його про внутрішні його переконання. Три дальші свідки не покликувалися на жадні поправки до Конституції, тільки заявляли, що ця Комісія порушує Конституцію, коли кличе їх зізнавати про особисті їхні переконання. Голова Комісії конгресмен Френсіс Е. Волтер заявив, що три актори будуть оскаржені перед судом за образу Конгресу. В останньому дні переслухань зізнавав актор Тоні Крейгер, який давніше працював в радіовій станції „CBS", де оперував річним бюджетом в сумі 5,000,000 долярів. Він не хотів відповісти на запити Комісії. Це слідство вияснило, що між нюйоркськими акторами були сильні комуністичні впливи, які існують ще й досі. Комуністи змагали опанувати театри, щоб зробити з них трибуну для ширення комуністичних ідей. Волтер повідомив, що його Комісія найняла бувшу комуністку Бентлі на свого дорадника. Вона давніше признавалася, що була комуністкою.

Джемборе скавтів усього світу над озером Ніягари в Канаді

Ніягара — озеро, Онт. — В суботу 20 серпня ц. р. починається „Джемборе" (здвиг) бой-скавтів усього світу, в якому беруть участь скавтські делегації із 64 країн всіх континентів. Для приміщення всієї цієї маси хлопців (рахують, що їх буде около 18,000) розбито 5,000 шатер. Із ЗДА бере участь в Джемборе около 1,500 бой-скавтів, вибраних з усіх американських стейтів. Найбільше буде канадійських скавтів, бо аж 4,000, але всі вони мають завдання бути господарями зустрічі. Із Франції та з Вел. Британії прибуло по 1,100 хлопців. Канадійський уряд жертвував 50,000 долярів на витрати, зв'язані з улаштуванням Джемборе і канадійські скавти зібрали між собою 51,000 долярів, щоб допомогти скавтам менш заможних країн взяти участь у зустрічі. Президент Айзенгавер передав учасникам Джемборе спеціальне привітання, підкреслюючи в ньому, що до міжнародного порозуміння можуть причинитися у великій мірі, не тільки уряди, але теж хлопці, члени скатських організацій світу. В Джемборе бере участь теж і репрезентація Українського Пласту на вигнанні, в характері обсерваторів і гостей.

Німці в Зарщині далі демонструють проти Франції

Зарбрікен. — Німецькі політичні партії, які домагаються злуки Зарщини з Німеччиною, й гостро виступають проти „европеїзації" Зарщини, як компромісу, що його зробив Аденауер із Францією щодо будучого правного стану Зарщини, після демонстрації в Зарбрікен проти прем'єра Гофмана повторили її також в Нойнкірхен. Кривавими і авантурами вони старалися взагалі не допустити до голосу Гофмана, що виступав в обороні „европеїзаційного" статуту Зарщини. Саме 23 жовтня має відбутись в Зарщині, згідно зі згаданою умовою між Зах. Німеччиною і Францією, плебісцит, чи Зарщина приймає, чи відкидає той статут. Перед плебісцитом заборонені від останньої війни в Зарщині всенімецькі партії мають право свобідної агітації. Французи й зарські автономісти закидають своїм противникам, що пронімецькі партії спроваджують демонстрантів автобусами з Західної Німеччини. У справу вмішалась міжнародна комісія, яка має переводити нагляд над плебісцитом. Її голова, бельгієць, скликав представників усіх політичних партій із Зарщини, щоб заповнити свободу слова всім учасникам передплебісцитової агітаційної кампанії.

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

(За совєтською пресою і радіо)

ЮГОСЛАВСЬКІ КОМУНІСТИ МАНДРУЮТЬ ПО УКРАЇНІ

Югославська парляментарна делегація, відвідавши Київ, де для неї робили прийняття голова Верховного Совєту УССР Павло Тичина і заступник Голови Президії Верховного Совєту УССР С. Ковпак, вирушила в подорож по Україні. „Прославлений партизан" подякував югославам за приїзд до Києва, побажав їм щасливої подорожі і просив „передати від українського народу сердечний, дружній привіт народам Югославії". Югославські комуністи проїхали по Київській, Черкаській та Полтавській областях і спинилися на відпочинок у Полтаві. Тут оглянули вони зокрема місце історичної Полтавської битви". Як подає московський кореспондент — „увагу членів делегації привертали засіви кукурудзи, соняшника, картоплі, коноплі" і вони, звичайно, „захоплювалися величезними досягненнями совєтського сільського господарства". 13-го серпня югослави прибули до Харкова, де оглянули місто, а потім були запрошені на концерт до театру опери і балету. Наступного дня вони оглядали „видатний твір совєт. монументальної скульптури — пам'ятник великому українському поетові Тарасові Шевченкові роботи І. Шадра". В повідомленні совєтського кореспондента про огляд югославами пам'ятника Шевченкові незрозуміло, чому є він „роботи І. Шадра". Досі було відомо, що автором цього пам'ятника є скульптор Манізер.

НЕДОТЯГНЕННЯ НА ЗБІРАННІ ВРОЖАЮ

Про успішні жнива на Україні і великий врожай совєтська преса подає щодня широкі повідомлення. А проте, з дописів окремих кореспондентів справа виглядає не так рожево, як то пишеться в загальних урядових звідомленнях. І так український кореспонденти „Правди" А. Черниченко і А. Рябоклач в числі з 15 серпня, звітуючи про жнива на Україні, пишуть: „Великий урожай породжує безтурботне відношення до нього. В деяких районах хліб на великих площах перестоює, обсипається. Зволікають з жнивами колосових у Львівській, Харківській та Хмельницькій областях. В багатьох МТС комбайни не працюють через технічні неполадки. В деяких районах Київщини стараються головно закрити врожай з пня, не дбаючи про дальшу його долю. Лани колгоспів Хвастівського, Узинського, Ставищанського та інших районів усіяні купами скошеного хліба. Він мокне під дощем, а де-не-де вже й проростає. В'язання, скиртування не обмолот зорганізовано незадовільно. Не можна миритися з таким положенням, коли колгоспники, особливо приміських колгоспів, не беруть участи в збиранні врожаю або працюють абияк, а увесь тягар жнивування перекладають на людей, що приїжджають на жнива з міста".

Прозасідалися...

Головуючий: — Слово має 107-ий, підготуватися 108-му товаришеві.

Карикатуру з таким надписом і підписом подала київська „Радянська Україна", дописуючи, що це один із райкомів компартії Кримської області „підміняє радянські і господарські організації, намагаючись розв'язувати всі господарські питання шляхом нескінченних засідань і нарад", на яких виступає по 60-70 а іноді і 108 чоловік. Карикатура, як не можна краще, представляє совєтську систему, де комуністична партія з допомогою отаких засідань, намагається „кермувати" сільським господарством.

В АМЕРИЦІ

● **Мехіканський маляр** Дієго Рівера, який недавно став членом комуністичної партії, їде до Москви, де його мають оперувати совєтські лікарі. Він хворіє на пістряк.

● **Президент Айзенгавер** прибув на кілька днів до місцевости Фрейзер в Колорадо, де буде ловити пстругів. Населення в числі 400 осіб вийшло на вулиці, щоб вітати високого гостя. Поліції не вдалося стримати людей, які прорвали лінію охорони і оточили президентове авто. Айзенгавер щиро вітався з своїми приятелями, яких знає з попередніх відвідин цієї місцевости.

● **Жінка летуна Шмідта**, яка вийшла була заміж під час його перебування в полоні, виявила бажання з ним замиритися, але він заявив, що не хоче з нею говорити навіть через телефон, і вимагає тільки, щоб йому віддали його дворічного сина.

● **Агенти ФБІ** заарештували поважаного будівничого Дональда Кінга, оскаржуючи його в тому, що він пограбував 46,000 долярів з банку в Акермані, Місс.

● **Треба було аж 4 поліцистів**, щоб приборкати і заарештувати молоду жінку в Центральному парку в Ню Йорку, яка вирішила там спати в шатрі. Вона заявила, що вже не раз ночувала в цьому парку під час спеки. Її відвезли до шпиталю для умовохворих.

● **Новий шеф** морських операцій ЗДА, адмірал А. А. Бирк склав присягу на новому пості, який перейняв від адмірала Р. В. Карні. З огляду на бурю, церемонія відбулася не на воєнному кораблі, а в морській академії у Аннаполісі.

● **Демократичний сенатор** Джеймс Е. Меррей заявив, що президент Айзенгавер забагато часу проводить на своїй фармі і задовго перебуває на феріях в Денвері. Республіканський сенатор Гомер Е. Кейпгарт йому заявив, що президент може виконувати свої обов'язки не тільки в Вашингтоні. Американський нарід повинен тішитися, — сказав Кейпгарт — що має президента, який добре виконує свої обов'язки і при тому дбає за своє здоров'я.

В СВІТІ

● **Совєтські достойники** розпочали літні ферії. На прийнятті в посольстві Індонезії з нагоди роковин проголошення самостійности цієї держави совєтський уряд був репрезентований Кагановичем, Мікояном і Первухіним. На прийнятті не було Булганіна і партійного „боса" Хрущова. Місце, де вони проводять свою літню відпустку, — законспіроване. Як подають газети „вони вернуться до Москви перед приїздом туди канцлера Аденауера, — 9 вересня ц. р.

● **Маршал Джан Гардінг**, шеф британського імперіяльного штабу, голове на триденній конференції найвищих військовиків — членів Британського Коммонвелту. Конференція відбувається в Каледжі Імперіяльного Штабу в Камберлі.

● **Султан Марокко**, Сіді Мохаммед бен Мулай Арафа, в листі до президента Франції Коті погодився створити новий автономний уряд, але відмовився прийняти до нього своїх „ворогів" — арабських націоналістів. Тим часом генеральний резидент Франції Жільбер Грандваль вважає безвартісними всі переговори з марокканським урядом про нормалізацію життя в країні, коли в уряді нема націоналістів. Загально думають, що французи почнуть переговори з арабськими партіями і групами понад голову султана.

● **Арам Хачатур'ян**, вірменин, один із найчільніших сучасних музик - композиторів СССР, тішиться „духом коопераціі з Женеви" і доражує, щоб совєтські й американські композитори з'їжджалися для виміни ідей. Хачатур'ян, який завжди був речником „чистоти партійної лінії" в музичній творчості, після смерти Сталіна став (очевидно, на наказ згори) „критикувати" завелику залежність музики від бюрократії і пропагувати зв'язок із Заходом.

● **Ірляндська** Республіканська Армія — таємна організація ірляндських націоналістів, яка змагає до об'єднання силою Південної і Північної Ірляндії, — опрлилюднила комунікат, в якому признається, що 10 її членів брали участь в успішному нападі на англійський склад зброї, з якого забрано минулу суботу 78 автоматичних револьверів і 80,000 набоїв. Оту всю зброю поліція віднайшла, але заарештувала тільки трьох учасників нападу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОБРА ДУМКА

Уже від довшого часу „товчеться" у нас справу відповідної постійної української репрезентації в столиці країни — Вашингтоні. Мова в першу чергу про відповідне Українське Інформаційне Бюро у відповідному приміщенні та відповідно влаштоване, де була б і бібліотека, і архів, і — евентуально — книгарня, і — в першу чергу — була б відповідна людина, що могла б постійно служити потрібними інформаціями для заінтересованих в українській справі осіб. Очевидно, що можна було б подумати і про періодичні видання інформаційних бюлетенів, коротко — створити з часом, відповідно до наших обставин і можливостей, справжнє вільне українське представництво, що могло б відіграти велику ролю і зробити велику прислугу цій країні і українській визвольній справі.

На цю тему вже багато написано і сказано. Є в цій справі кілька конкретних резолюцій. Але ця важлива, може, найважливіша наша проблема все ще не вийшла з теоретичної стадії і є тільки дискусійним аргументом. Однак в останньому часі і в цій дискусії виникла добра думка, яка цілком заслуговує на те, щоб віддати їй відповідну увагу.

У справу вмішалася місцева, себто Вашингтонська, громада, з її Об'єднанням на чолі. Ця громада невелика, всього коло 200 душ і хоч не всі в ній заінтересовані українськими проблемами і не всі активні, але є багато направду відповідальних, енергійних і в багатьох ділянках кваліфікованих громадян. Ця громада може у відповідних обставинах становити знамениту базу для української репрезентації в столиці.

Саме в колах цієї громади і виникла ця „добра думка". Вже від деякого часу провідні одиниці цієї громади „носяться" з думкою придбати відповідне приміщення. Воно дуже потрібне і для місцевої громади і навіть з престижевих міркувань. Подумати тільки: в багатьох українських громадах в більших і менших містах є навіть по кілька домів і постійно читаємо про закуп нових. Але немає жадної української домівки в столиці.

Справа придбання приміщення в столичній українській громаді вже ведеться від деякого часу. Вже навіть зібрано щось із три тисячі долярів, при чому поодинокі громадяни пожертвували на цю ціль по сто і більше долярів. Очевидно, що при належному зусиллі наші громадяни в столиці могли б цю справу швидко завершити, якби їм залежало тільки на самій домівці. Але вони мають цілком оправдані і дуже корисні вищі амбіції. Вони бажали б придбати репрезентативний будинок і в репрезентативній дільниці. У цій справі переведено навіть розшуки, і виявилось, що саме в тій частині міста, де знаходяться численні закордонні амбасади, можна за яких 40-50 тисяч долярів набути будинок-віллю, що є замалою для державних потреб, але завеликою для приватних цілей, і тому її ціна не найвища і теперішньому її власникові не так уже легко її продати. Тим часом, для українських репрезентаційних потреб — вона вимріяна. У ній можна б мати інформаційне бюро, можна б примістити український клюб, архів, бібліотеку та книгарню, можна б влаштувати приміщення для місцевих установ, а український прапор на цьому домі був би пригадкою і символом українських ідей, змагань і амбіцій.

Місцеві наші громадяни переконані, що цю добру думку можна було б зреалізувати, якби їхні амбіції стали амбіцією всієї нашої американсько-української спільноти та її центральних репрезентацій, в першу чергу УККомітету. Вони цілком здають собі справу з труднощів здійснення такої ідеї ,але без труду нічого не досягнеться. А справа направду є не тільки справою місцевої громади, але всієї нашої спільноти. Ми бо витрачаємо багато грошей на значно менші цілі і репрезентації, а ця справа — це ж одна з перших на потребу.

Очевидно, що проблема вимагає публічного обговорення і обміркування. Тому було б добре, якби поодинокі наші громадяни і громади висловили свої думки. Було б теж добре, якби представники нашої Вашингтонської громади ще раз основно перевірили всі можливості придбання відповідного дому та приготовили конкретний плян і реальні пропозиції для заінтересованих цією справою наших центральних інституцій. Добра думка і добрий плян могли б дати в результаті добре діло, якщо до справи поставитись відповідально та серйозно і якщо за неї взялися б енергійні люди. Очевидно, що придбання відповідного дому ще далеко не розв'язувало б проблеми відповідної репрезентації, на якій, а не на самому домі, мусить нашій спільноті насамперед залежати. Але справа дому цю проблему актуалізує і конкретизує, тому і вважаємо її доброю думкою та віддаємо їй окрему увагу.

„ЗАВЕЛИКИЙ УРЯД" У ВАШИНГТОНІ

Призначений два тижні тому на становище секретаря здоров'я, виховання й добробуту Маріон Б. Фолсом проголосив свою засаду в справі суспільного забезпечення, на яку пересічний громадянин демократичної країни повинен звернути пильну увагу. Він ствердив, що суспільне законодавство мусить змінюватися впарі зі змінами суспільних і економічних відносин, отже не може бути непорушне. З уваги на різні зміни, треба змінити або доповнити й теперішній закон про суспільне забезпечення, саме в такому напрямі, щоб федеральні службовці та урядовці могли бути в нього включені.

Ці думки висловив секретар здоров'я й добробуту негайно після того, як напівурядовий журнал „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" опублікував заяву колишнього президента ЗДА, Герберта Гувера про те, що вашингтонський уряд „стає завеликий". Гувер ,очолював спеціяльну комісію для реформи урядових діянь ще за президента Трумана, і його рекомендації Труман без опору вводив в практику. Отже президент Труман, хоч належав до іншої політичної партії, ніж Гувер ,радо приймав думки випробуваного й досвідченого державного адміністратора.

З інформацій Гувера, вміщених у формі розмови з редактором журналу, виявляється, що за останніх 20 років витрати на федеральну адміністрацію зросли в 14 разів. Саме тільки число федеральних урядовців за цей час зросло з 600,000 до 2,400,000, а збройні сили — з 300,000 до 3,500,000 вояків. Одначе, каже Гувер, він не може бути противником збільшення оборонних сил, тоді, коли мир треба втримувати збройною силою. За те він дуже обурюється з приводу витрат, що їх федеральний уряд призначає на різні економічні підприємства, які, на його думку, повинні бути радше в руках приватних осіб. Як один з провідних республіканців, Гувер заступає погляд, що уряд не повинен робити конкуренції приватним підприємствам, бо приватні підприємства можуть бути більш ефектовні й заощадити більше грошей.

На підставі Конституції федеральний уряд охоплює дев'ять департаментів, при допомозі яких в початках організації держави можна було задовольнити майже всі потреби громадян. З часом для деяких справ треба було творити спеціяльні комісії, які виконують припоручені їм завдання під контролею Конґресу. Ці комісії відомі тепер під популярною назвою „аґенцій", зросли в таку велику силу, що навіть Конґрес не може їх належно контролювати. Коли взяти до уваги створену в 1946 р. Комісію Атомової Енерґії, то з майже щоденних її звідомлень можна довідатися, що вона орудує казково багатими федеральними фондами, схвалюваними щорічно Конґресом, одначе Конґрес не має спроможности входити в детальні витрати цієї комісії, хоч би тільки тому, що праця комісії охоплює таємні ділянки оборони країни.

Федеральна Комісія електричної енерґії, покликана до життя в 1920 р., створила свою імперію під доглядом секретаря внутрішніх справ, і саме проти цієї комісії найбільше виступають республіканці.

У цих комісіях зосередилася відома справа дозволу приватній фірмі Діксон-Єйтс на побудову електрівні, яка мала б конкурувати з урядовою електрівнею над рікою Тенессі. Дозвіл відкликано, і спілка Діксон-Єйтс вимагає відшкодування за втрати, яких вона зазнала, започаткувавши нову будову.

Третя федеральна аґенція, яка контролює величезні маєтки ,це — Міжстейтова Торговельна Комісія, що опікується залізницями, а далі Комісія Цінних Паперів і Виміни, яка має нагляд над біржами; створена вона була в 1934 р., коли на грошовій біржі, відомій під назвою „Волстріту", викрито великі надужиття.

Такі й подібні федеральні аґенції спричиняються до зросту кількости урядовців, оплачуваних з федерального скарбу, а тому вони стають предметом критики осіб, які бажали б якнайменших витрат і якнайбільшої видайности праці.

Демократична партія, яка найбільше відповідальна за організування таких аґенцій, твердить, що теперішня республіканська адміністрація, очолювана президентом Айзенгавером, використовує їх для закріплення своєї влади і збагачування своїх прихильників. Покликаючись на факт, що Білий Дім, без контролі Конґресу, порозумівався з прихильниками спілки Діксон-Єйтс, демократи пробують доказати, що лихо не в спеціяльних комісіях, а в тому, що адміністрація перебирає контролю над ними, і таким чином створюється „завеликий уряд", бо одні й ті самі справи веде Конґрес і адміністрація, збільшуючи непотрібно видатки.

Президентська Комісія для прослідження відносин в уряді, після дворічної праці, прийшла до висновку, що у практиці стейтові власті не хочуть брати на себе відповідальности за різні ділянки праці й домагаються від федерального уряду, щоб він перебрав її на себе. Саме це перебирання федеральною владою різних ділянок праці стейтів збільшує засяг її праці, а з цим і фінансові витрати вашингтонського уряду.

(С.)

ЩІЛИНКИ В ЗАЛІЗНІЙ ЗАВІСІ

Четвертою точкою заповідженої на 27 жовтня в Женеві конференції міністрів закордонних справ чотирьох великодержав є „поступ у взаємних контактах між Сходом і Заходом". У такій штудерно - дипломатичній формулі, незрозумілій для сірого з'їдача хліба, завуальовано неприємну для большевиків вимогу західніх держав, скасувати ославлену залізну завісу, як найбільшу перешкоду для дійсної, а не гіпокризної „нормалізації" взаємин між Сходом і Заходом.

Індійський прем'єр Неру, запитаний після свого повороту з Москви, яка його думка про совєтську залізну завісу ,відповів спершу, що ніякої такої завіси він не помітив, чим живо пригадав колишнього французького прем'єра Еріо, який, вернувшись у 1933 році з подорожі по Україні, запевняв ,що ніякого голоду там немає. Правда, сам Неру, мабуть, потім передумав цю справу, бо зустрівшись з подібним запитом на терені Югославії, признав уже ,що „мабуть таки в говоренні про залізну завісу є дещо правди". Ми ж — і весь дійсно поінформований світ — знаємо, що совєтська залізна завіса — це одна з наймаркантніших познак комуністичної системи правління, — це такий допоміжний засіб втримувати комуністичну систему, що скасування цієї завіси означало б поважну загрозу для всього комуністичного режиму, для всього большевицького правління. І тому можна згори поставити тезу, що поки триватиме комуністичне правління, доти в комуністичних державах буде збережена залізна завіса ,так само, як будуть збережені терор, доноцицтво, забріханість і неґація основних прав людини. Залізна завіса потрібна комуністам для того, щоб від своїх нещасних громадян приховувати правду про вільний світ. Вона потрібна для того, щоб плекати леґенду, що тільки комуністичний устрій забезпечує всі блага, що тільки при ньому процвітають воля і добробут, а що скрізь інде у світі — нужда, визиск працюючого люду і безпросвітня темрява. Як міг би вдержатися комуністичний режим, якби десятки мільйонів людей, підкорених йому, вільно могли порівнювати відносини в своїй країні і некомуністичних країнах, — якби порівнювано вибори там і тут, порівнювано життьову стопу, пресу, духову творчість, весь політичний клімат в одній і другій країні, весь спосіб життя? І тому ми були свідками, як дбайливо й брутально большевики затуляли кожну щілину, що поставала в залізній заслоні проти їх волі: яка доля зустріла, наприклад, всіх репатріянтів після останньої війни, всіх отих бідних „остів" з примусових робіт по бауерських господарствах, що могли оповідати, як сенсаційну байку, як виглядає дійсний селянин у Середній Европі і яка там економіка та цивілізація.

Але тому, що прийнято тактику „мирного співіснування" й „нормалізації взаємин", проблему залізної завіси треба большевикам пристосувати до цієї тактики.. Тим то совєтські можновладці почали й на цьому відтинку робити „концесії", слушно розраховуючи на наївність західнього світу, що він кожну таку „концесію" буде негайно реєструвати, розголошувати і сприймати ,як новий „доказ" совєтської „доброї волі". Такими концесіями, що мали б вказувати на об'єктивність совєтської інформаційної служби, було оприлюднення в совєтській пресі тексту звернення президента Айзенгавера до американського народу перед його виїздом до Женеви, його промови після повороту звідтіль, чи промови Тіта з деякими докорами на адресу Москви. Допущено до СССР більшу кількість чужинецьких кореспондентів, і трішки більшу свободу дається їм в писанні та в технічній комунікації. Видається більше віз прогулянківцям до СССР із Заходу, ось так, напр., видано візи 1,506 німцям з обох частин Німеччини на совєтсько-німецький змаг копаного м'яча в Москві (21 серпня). Висилається за кордон численніші власні ,совєтські делеґації на міжнародні з'їзди та з різних інших нагод. Частіше роз'їздять і самі совєтські достойники, як Булґанін і Хрущов, що побували вже і у Варшаві і в Белграді, Софії й Женеві та заповіли подорож до Лондону. Підхмелений Хрущов голосно запрошував „всіх-всіх" приїздити до СССР. А в останньому часі рішено висилати „прогулянковців" до сателітних і деяких невтральних країн, при чому устійнено їх „контингент" до кінця цього року „аж" на 2,000 осіб.

Очевидно, що все це в порівнянні з найгострішим періодом холодної війни сталінської доби — поступ. Але ж із скасуванням залізної завіси воно не має нічого спільного. Це такий сам „компроміс", як облеслива усмішка, замість нахмуреної міни. Фактично і виїздові і в'їздові візи видається не під ку-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ОСТАННЯ ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА ГРУЗІЇ

Кожного серпня народи Кавказу, а зокрема народ Грузії, згадують всенародне повстання проти Росії в 1924 р. Малі зриви відбувалися і пізніше, включно до таємничих подій минулого року, пов'язаних з великою „чисткою", що триває й досі, проявляючись у висиланні молоді з Кавказу „на цілинні землі". Виселення набирає такого масового характеру, що деякі кавказькі народи — подібно, як кримські татари — у більшості живуть вже поза кордонами своїх батьківщин.

„Вичищування" земель Кавказу почалося після придушення грузинського повстання 1924 року. Здається, триватиме воно доти, поки Росія не перемішає місцевого населення з росіянами і не буде вже боятися чергового зриву волелюбних кавказьких народів.

У серпні 1924 року саклі Грузії перетворилися в твердині, росіяни дізнали багато поразок і, лише підтягнувши великі свіжі сили, змогли зламати Грузію. Це був кінець довгої боротьби імперіялістичної Росії проти малого відважного гірського народу.

Уперше на Кавказ послав московські полки Петро I. Проте, йому не повелося і в 1712 році він змушений був відступити. Більше як пів століття Москва не відважувалась поширювати свої володіння на Кавказ. Лише під проводом знаного російського полководця Суворова московським військам вдалося кілька разів розбити кавказців. Продовжують діло Катерини II і Суворова наступні рос. царі. Відомий, між іншими наказами щодо Кавказу, наказ царя Николая I-го, що звучить буквально так: „Підкорити гірські народи, або винищити непокірних". Проте, винищення тривало дуже довго, довше, ніж сподівалися московські царі. Довелося послати тристатисячну армію, щоб нарешті, в 1864 році, окупувати весь Кавказ. Але це вже не був квітучий край, — це була земля пожарищ і трупів. Досить пригадати, що половина всіх аулів в самій тільки Чечні була спалена, з чоловіків ,які не полягли у нерівній боротьбі, Росія почала виселювати (особливо черкасів, осетинів та дагестанців).

Грузія, як найбільш віддалена від теренів завзятих боїв, не дізнала тоді такої страшної руїни, і це спричинилось до того, що вона змогла далі виховувати свою молодь на активних борців за волю, і, після повалення царату ,привернути свою свободу. Народня свідомість грузинів проявилась у славному серпневому повстанні і проявиться в нових переможних повстаннях .

Російська преса — однаково червона в Москві й біла на еміґрації, — солідарно замовчує неприємні їй річниці численних повстань уярмлених Росією народів. І саме ця імперіялістична солідарність білих і червоних росіян зневірює інші народи в тому, що вони переродяться в майбутньому.

Бо як же вірити, що колись росіяни зможуть справедливо розв'язати свої суперечки із сусідами, коли вони, навіть перебуваючи на вигнанні (поза одним-двома винятками), не спромоглися осудити хоч би політику Росії щодо Кавказу.

Хіба Грузія готувала колинебудь похід на Москву, хіба вона загрожувала політичній чи економічній силі свого північного сусіди. Звичайно, ніколи! Проте, Росія устами свого царя заявила: „Підкорити або знищити". А російський поет Пушкін ствердив, що „все підвладне російському мечеві", і виселення, що почалося за царів ,не припинилося і за Булґаніна (пригадати хоч би, що в середині 40-их років, під час і після останньої війни всі інгуші, балкарці, карачаївці й чеченці були виселені).

Народи Кавказу все знають і пам'ятають. Знають все це й інші народи, підкорені Москвою. Потрохи розуміє і світ західніх демократій дійсне обличчя російських імперіялістів. Якщо так, то в новому, мирному, справедливому світі тяжко їм буде знайти своє почесне місце, і Москва може залишитись й тоді символом крови й насильства.

Вже перетліли кості героїв серпня 1924 року. Проте, вістки, що часом прориваються на Захід, говорять, що смолоскип змагання до волі ще жевріє в Грузії, — ще співають там пісень про батьків, які полягли у боротьбі.

Грузинський поет у вірші, присвяченому поляглим в серпні 1924 року, висловлює надію на час, „коли, вільно зідхнувши, Грузія помолиться" за них, хоч тепер:

„. . . доки Грузія у неволі,
Її ніяк не промовить до них...
Та клекочуть вулькани
[у горах,
Та розтане і крига, і сніг".

Д. Г.

НА ТЕМИ ДНЯ

Вже кілька днів триває переслухування нюйоркських акторів Конґресовою Комісією для розгляду протиамериканських дій. Голова комісії, конґресмен Волтер, як і інші офіційні чинники ствердили вже декілька разів, що комісії не іде про такі чи інші погляди переслуханих (в Америці ґарантована свобода думки і слова), але про їх пов'язаність з організованими комуністичними ячейками, які ведуть не тільки підривну протидержавну роботу, але і працюють над знищенням самих основ американської Конституції й американського способу життя. Комуністичний „Дейлі Воркер" і за ним інші комуністичнопоплентацькі „-вісті" називають діяльність згаданої конґресової комісії, покликаної Конґресом ,отже найвищою конституційною установою ЗДА, „відьмоловством" і її голову та членів „відьмоловами". Самі ж переслухувані, — як на команду якогось таємничого зверхника, відмовляються зізнавати, покликуючись на ті чи інші поправки Конституції й обвинувачуючи саму конґресову комісію в ... протиконституційних діях. Комуністичне нахабство і забріханість справді подивугідні. Особливо ж ,коли взяти до уваги, що в підсовєтських умовинах вже не там якогось відьмоловства, але найсправжнісінького жорстокого інквізиторства, таких нахабних переслухуваних, як нюйоркські актори, зліквідували б без суду і без ... конституції, простіським таки вистрілом у потилицю. Не минула б така „ласка" і совєтських редакторів, які б спробували хоч тільки натякнути на якесь там ... відьмоловство. Але в „реакційній" Америці такі „проґресивні" редактори приписуються своїм нахабством кожної днини і їм волос з голови не падає.

Комуністична загроза у ЗДА не така то вже мала. Колюмніст вашинґтонської газети „Ди Івнінг Стар" Константин Бравн ,нав'язуючи до діяльности Конгресової Комісії для розгляду протиамериканської діяльности, цитує британійського журналіста Кокриджа, автора книжки „Сітка, яка вкриває весь світ", присвяченої совєтському шпигунству. Згаданий автор стверджує, що совєтська шпигунська сітка в західньому світі нараховує 250,000 осіб, чоловіків і жінок, десять разів більше, як скількість співробітників усіх і американських і західньо-европейських розвідок. До цього треба додати — стверджує він — членів комуністичних партій на Заході, що їх Москва вважає, коли не аґентами, то щонайменше рекрутами розвідчої служби і що їх число можна встановити на яких 750,000 осіб — напівпрофесійних аґентів, інформаторів, поплентачів і симпатиків. Коли прийняти, що в ЗДА є к. 300,000 організованих комуністів, то на яких 500 душ населення припадає один комуністичний аґент, шпигун, диверсант чи просто інформатор. Факт, якщо йде про безпеку країни, з кожного погляду загрозливий.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в домі культурної людини

Ст. Самійленко

ДНІ СЛАВИ

(4)

Гайдамаки, що йшли Печерським підйомом до Арсеналу „гусаком", розпорошились і залягли за принагідним укриттям та відкрили вогонь по залозі барикади, але мало успішний і коли б не підійшли два інші мої панцерники, які відкрили густий вогонь з кулеметів, а до того ще й „Хортиця" з гармати, було б і мені і близьким Гайдамакам дуже скрутно.

Коли я побачив, що я не один з своїм панцерником, то, стоячи на близькій віддалі від барикади, наказав водієві ударити з усієї сили (машини) в барикаду, щоб її проламати, що й повелося, а коли наспіли ще два панцерники, то барикада була „розметена", а з її червоних оборонців багато „накрилося ногами"!

Цей випадок з одного боку дав можливість зібратись до купи трьом моїм автопанцерникам, а з другого боку, — більша частина Гайдамаків й один з наших панцерників залишили нас позаду і нам прийшлось їх доганяти.

Під'їхавши під Арсенал, застали ми там гарячий бій: гармати полк. Алмазова і Коша Гайдамаків обстрілювали Арсенал з близької віддалі, а мій автопанцерник „Гайдамака", — роз'їжджав Александрівською вулицею і стріляв по вікнах Арсеналу.

За одним із кулеметів панцерника, сидів його командир пор. Микола Жадк (забитий коло р. Збруча, в листопаді 1920 р., як командир окремого повстанчого загону), та висипав „порядну" купу ворога, що перебігав поодинці, а то і гуртом з Арсеналу, на другу сторону вулиці, де засідав в брамах чи у вікнах принагідних домів і стріляв по Гайдамаках.

Бій під Арсеналом тривав майже до вечора, коли наші гармати і кулемети автопанцерників „унерухомили" своїм вогнем майже усі вікна Арсеналу, що виходили на вулицю і служили червоним за бійниці, і коли до середини Арсеналу увірвалися Гайдамаки. В середині пішла „гаряча" робота, яка припинилася тільки тоді, коли командир Коша Гайдамаків отаман С. Петлюра стримав хлопців, сказавши, що між „червоними" є багато і свідомих — щирих українців, тільки збаламучених большевицькою пропаґандою.

Бій ущух!

Арсенал був здобутий!

Щоб зрозуміти, яку відвагу треба було мати на те, аби зі зброєю в руках самому, чи на чолі відділу пройти зі Слобідки до Арсеналу, у білий день, хоч в своєму рідному місті, треба мати на увазі ті обставини, в яких тоді відбувалися бої у м. Києві.

Одного дня, в січні 1918 року, я отримав наказ з команди міста, щоб вислати два автопанцерники на „визволення" 2-го пішого полку, імени гетьмана Дорошенка, що був розташований тоді у Бендерських касарнях, там же у м. Києві.

Мені був дивний цей наказ: два автопанцерники, щоб „визволяти" полк (до двох тисяч козаків)?

Але, приїхавши до Бендерських касарень, побачив я у чому справа: большевики у вікнах домів, по другій стороні вулиці від касарень, поставили кулемети і, сіючи вогнем, не давали нікому вийти не то що на вулицю, а навіть на подвір'я!

Виженуть або зіб'ють „Дорошенківці" ворожі кулемети з одних вікон, за кілька хвилин починається стрілянина з других вікон, а то і з другого будинку!

Приїхавши туди з двома своїми автопанцерниками, я наказав добре, „скропити" вогнем з кулеметів вікна, з яких стріляли большевики, а пізніше патрулював усю вулицю, до пізнього вечора, щоб запобігти дальшому обстрілові „Дорошенківців" і так „визволив" їх із біди.

Але і з автопанцерником не було просто. Отак сів, завів та й поїхав? Цілком ні!

— Їдучи на „визволення" „Дорошенківців", я в'їхав у вулицю Левандовську. Проїхавши коротку віддаль тієї вулиці, автопанцерник в одному місці був обстріляний таким кулеметним вогнем з домів по обох боках вулиці, що мусів затриматися, бо при їзді по цій вулиці, вимощеній бруковцем („котячими лобами"), відкрилася покришка до „радіятора" в автопанцернику і туди попало кілька куль, що унерухомило його.

Вулиця вузька, щоб обстрілювати її в ширину, а тут уже відчиняються брами з подвір'я і виходять „товариші" по „здобич". Якби не другий автопанцерник, що йшов до місця призначення другою дорогою, а почувши густу стрілянину, не завернув до нас і не „визволив" нас, ми (залога автопанцерника) були б пустили кулі в свої голови (до чого уже і пришикувалися, не маючи як обернутися), щоб живими не попасти до рук ворога, та не зазнати тяжких знущань перед розстрілом.

Це все показує, яку відвагу і притомність мав отаман Симон Петлюра, який в тодішніх обставинах ішов і брав Арсенал на чолі своїх Гайдамаків з шоломом в руках!

„Полювання" на московського військового комісара — Криленка

Сьогодні мав відпочити, хоч один день. Та не довелося. Прийшло коло десяти нових старшин кулеметчиків, присланих Військовим Секретаріятом, щоб зайняти місце в автопанцерниках на місце поранених і тих, що здезертували. Старшини усі молоді, перед тим працювали в російській армії при кулеметних частинах і, як виявилося з балачок, знають своє діло.

Побіжно познайомив їх з новою працею, а після полудня дістав новий наказ: Їхати на станцію Волинський Пост з двома автопанцерниками, взявши зі собою чим більше набоїв до кулеметів і бензини. Там віднайти полковника Алмазова і бути до його диспозиції.

Волинський Пост. Полковник Алмазов стоїть на відкритому вагоні-плятформі і робить з неї „броневик". Його вояки носять мішки з піском й укладають їх навколу вагону — буде захист від куль. Ну, думаю, буде знову якась гаряча робота.

Полковник Алмазов в бекеші, але до того елеґантні чоботи до ноги, внизу обкручені подертими мішками, що трохи псувало увесь його вигляд.

Пане полковнику — питаю — не холодно? — Мовчи, — каже. — Звик сидіти в теплому броневику та ще в кожусі та валянках (так воно і було), а нам це річ звичайна (наш січень). Бери он дві плятформи і в'жджай туди зі своїми автами та скоро, бо тільки на тебе і чекали. Незабаром їдемо.

— Їдемо — полк. Алмазов каже. — Чи ти знаєш, куди їдемо?

— Звідки маю знати — кажу йому. — Маю бути до вашого розпорядження.

— То слухай. Їдемо на полювання. Яке? Зараз розкажу. Через станцію Сарни має переїздити большевицький військовий комісар (міністер) Криленко. Куди він їде і за чим — не знаю, але маємо наказ його зловити.

Що ж. Як так, то так. Будемо полювати на большевицького комісара. При тій розмові був теж присутній і командир двох сотень Богданівців, (здається, сотник Богуцький), який теж разом зі своїми хлопцями був до розпорядження полк. Алмазова.

Десь коло півночі добиваємось до Сарнів.

РАДОЩІ І ТУРБОТИ ПЛАСТОВОЇ ОСЕЛІ В ІСТ ЧЕТГЕМ

Іст Четгем — маленька підгірська „діра" в північно-східній частині нюйоркського стейту — стало для українців в ЗДА вже майже символом. Для американських мешканців того й довкільних містечок це тільки „юкрейніси кемп", — для українців — це Пластова ідея, велика ідея виховання дітвори й молоді, щоб у здоровому тілі була здорова душа. Ідея приїхала до Америки з тими, які їй поклонялись не від нинішнього дня й виховали вже два Пластові покоління. Але плекати Пластову ідею в стінах поганих будинків у поганих дільницях східньо-американських міст — неможливо. З самим поняттям Пласту — скавтінгу — нероздільно зв'язаний образ лісу і його романтики, образ табору, прапору по його середині й ватри.

І тому Кружок Пластприяту в Ню Йорку, себто тієї допоміжної організації, яка дбає про матеріяльне проіснування Пласту, купив в лютому 1952 році кругло 350 акрів на терені громади Іст Четгем, з одним мурованим будинком, одним адміністраційним будинком, гаражем і стодолою. Куплено все те за $35,000, але других стільки вложено в перебудову й добудову домів та в збудування неіснуючого до того часу великого басейну. Цей басейн — це гордість старшини Пласту. Басейн справді неабиякий: 75 на 25 стіп вілиний, вміщає коло 100,000 гальонів води, яка, в найглибшому місці, глибока на 12 стіп. Фільтри прочищують ввесь басейн впродовж 6—8 годин, зрештою, вони працюють безупинно, бо й у басейні вода безупинно циркулює, маючи постійний доплив з джерела. Вода така чиста, що діти розважуються, стежучи за киненим у прозору воду грошем та виловлюючи його потім із дна. А спеціяльно вишколений пластун стежить, щоб фільтри не перестали працювати і щоб басейн був втримуваний у порядку.

Став Пласт власником чудового кусня гірського лісового терену, з вимріяною природою і вимріяним кліматом. Дістав Пласт змогу здійснювати свою ідею в практиці. І тому тепер уже третій рік, як в Іст Четгем існує „Пласт Юкрейніси Кемп". А що кожного року проходять 4 табори — два хлоп'ячі й два дівочі — то ось саме тепер наближується там до кінця уже 11-ий і 12-тий табір, новачок і юначок. Що-року буває тут по 350—400 хлопців і стільки ж дівчат, разом із виховниками. Табір з пластовою програмою триває 4 тижні, один тиждень можна перебувати на відпочинку. Хоч у принципі ведеться однородні табори, проте для дітей зроблено виняток: під час хлоп'ячого табору в окремому будинку перебуває коло 40 малих дівчаток, під час дівочого — малих хлопчиків. В двох днях, коли кінчається один табір і починається другий, відбувається спільна збірка, добра половина дітей з першого пів-табору ще не виїхала, а до другого діти вже приїхали, і коли за пластунами приїхали, а пластунок привезли їх батьки, а з ними приїхали ще й їх свояки і приятелі — тоді на таборі глітно й гамірно, але для адміністрації табору й усієї тамошньої старшини — „судний день". Справжніми „мучениками за ідею" є тоді особливо головний адміністратор оселі пл. сеньйор мгр. Іван Скочиляс, але рвуть тоді на шматки й репрезентанта Пластприяту касира п. В. Сушкова, красвих командантів Т. Дурбака й Ольгу Кузьмович, командантів останнього й наступного таборів, Ю. Федоровича й Марію Догазу, пані в кухні, весь технічний персонал і кожного „місцевого", хто попадеться приїзжим під руки.

І тут починається ця друга сторінка медалі, на якій не пишеться вже про ідею, шляхи виховання молоді на чужомовному терені у віддалі тисячі миль від батьківщини батьків, про дисципліну духа й романтику лісових мандрів. Ця друга сторінка медалі — це сухі цифри, турботлива калькуляція, настирливі потреби і брак засобів, щоб їх задовольнити. Бо Пластовий табір — це не тільки ідея і виховання та частина молодняцької організації, але й велике та складне підприємство. Воно, як кожне підприємство, мусить дбати про таку прозаїчну річ, як збалянсований бюджет. Кажучи тією купецькою мовою — Пластова Оселя самовиплачується і проявляє активний баланс. Але межі її бюджету дуже вузькі, цифри дуже скупі. Воно й не може бути інакше, коли пластун (ка) за $15 тижнево дістає харч, приміщення, — хочби воно було і в наметі — частинне прання й виховну опіку. Збалянсувати ж цей бюджет можна тільки тому, що власне найважливіша позиція — виховна опіка — дістається Управі табору дарма, черпаючи всіх виховників із кадрів сеньйорів Пласту та старших пластунів. З пластунських оплат 50% до 60% йде на харчі літнього табору, 30% на кошти адміністрації, ліки, комунікації, книжки і т. д., а залишок 10—20% — це той чистий зиск, що його відправджується до фондів, з яких сплачується заборговання, що його має організація.

Взагалі організація „Пласту" „стоїть" на кругло 700 особах в Америці, таких приятелів „Пласт-у", львину частину яких становлять самі таки Пластові сеньйори які дали одноразово по $100 (і більше)), та платять щорічно по $18. Від громадянства прийшло коло $20,000. Рахунковість Пластової Оселі відділена від загальної рахунковости Пласту. Але ж „Пласт" тямить не тільки про власну оселю в Іст Четгем: через касу Пластового куреня старшини вислано вже досі напр. $800 на допомогу Пластовим таборам в Німеччині. А тим часом сам цей Пластовий табір в Іст Четгем аж „кричить" потребою різних таких інвестицій, брак яких дає себе найдошкульніше відчувати. Їхній брак власне й спричинює той „судний день", що його мають адміністрація й уся старшина Пласту головно при зміні таборів (хлоп'ячого й дівочого), але й у великій мірі під час кожного „вікенду".

Просто нема де примістити і пластунів і — особливо — гостей, таких, без яких не було б самого табору, бо це у величезній більшості батьки, які привозять, відвідують і відвозять своїх дітей. Нема не тільки де їх переночувати, але навіть що з ними зробити, де посадити, де подати їсти. Частинно є це наслідком свідомої політики Пласту, яка йде по лінії розвитку самого Пласту, себто організації дітей і молоді, а не батьків і гостей. Ото ж, Пласт, маючи заборговання з купна таборової посілости та за будову басейну, при своїх обмежених і скромних впливах лякався приступити до таких інвестицій, які давали б удогіднення приїзжим батькам і іншим гостям. Нарікання отих приїзжих частинно виправдані, частинно — ні.

Батьки й інші відвідувачі табору *повинні усвідомити* собі, що Пластове таборове виховання власне вимагає відірвання дітей і молоді на тих кілька коротких тижнів з-під опіки батьків і атмосфери хатнього дому. Постійна присутність на таборі батьків і гостей — делікатно кажучи — не сприяла б цілям табору й тому нема чого дивуватись Пластовій старшині, коли вона просто лякається робити такі інвестиції, які влегшили б батькам і гостям „загніздитись" на таборі. Коли б напр. одним із будинків на терені таборової посілости був готель для гостей, чи пансіон, то напевне неодна мама хотіла б переводити там свій літній відпочинок. Їй було б присмно бачити щоденно свою дитину і „не спускати очей" з неї, але це грозило б небезпекою внесення ферменту в цілий табір. І тому шановні батьки й гості мабуть зробили б найбільшу прислугу таборові й своїм дітям, коли б перебували в Оселі — найкоротше.

Зате мають рацію батьки, які привозять своїх дітей до табору і є тими передовиками громадянства, до яких відкликається Пласт за зрозумінням для своєї ідеї, щоб хоч трішки облегшити їм і уприємнити приїзд до Іст Четгему.

Однак це тільки частина клопотів. Треба технічно вивінувати існуючу кухню, поки не можна буде знайти більше, краще приміщення для неї; треба вможливити користання з душів при басейні, впорядкувати його довкола, відмежувати сіткою, розбудувати новацький табір, поширити водопроводи на юнацькому таборі, заступити шатра бараками („колибами"), покращати гігієнічні умовини, поліпшити дороги на терені самої оселі — сама „генераліція" Пласту знаменито здає собі справу з усього того, що на Оселі нема і що треба би зробити.

Але можна це буде зробити тоді, коли будуть для цього фонди. Із щорічним зростом числа батьків, які переконуються на власних дітях із спасенности Пластової ідеї і прегарних наслідків Пластового табору, повинні зростати добродії Пласту, які підтримували б його не тільки похвалами й порадами, але й датками. А тоді й оселя в Іст Четгем стане така, якою може й повинна бути, тоді щебільше зростуть кадри дітвори й молоді, що горнеться до Пласту й зараховуватиме колись у своїх пізніх роках тижні, переведені там, до найкращих споминів, до найкращих переживань свого молодого віку.

І. К-н.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ В ІСТ ЧЕТГЕМ

У Крайовій Пластовій Зустрічі, що відбулася в днях 30 і 31 серпня у Пластовій Оселі в Іст Четгем, взяли участь представники Українського Народного Союзу. На фото: гол. предсідник УНСоюзу і президент УКК Дмитро Галичин, редактори „Свободи" А. Драґан, І. Кедрин-Рудницький та Б. Кравців, разом з Крайовими Командантами Пластунок і Пластунів пл. сен. Ольгою Кузьмович і пл. сен. Тарасом Дурбаком та комендантом юнацького табору пл. сен. Юрієм Федоровичом.

ЩІЛИНКИ В ЗАЛІЗНІЙ ЗАВІСІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

том права людини свобідно порушуватись по земному ґльобі, а під кутом пропаґанди, щоб кожний такий випадок політично використовувати. Щоб комуністи вільно пускали громадян за кордон на кілька днів-тижнів-місяців — не можна навіть мріяти. Прогулянки, розголошені совєтською пресою великими світлинами перших прогулянківців, що виїхали оглядати Польщу, напевне складається і будуть складатись з упривілейованих партійців, стоятимуть під строгим наглядам аґентів і відбуватимуться виключно за згори означеним маршрутом, без права окремих учасників відділятись. Хоч у цьому році видано кругло 400 віз американцям у порівнянні з 40 візами минулого року, проте це теж зроблено в цілях пропаґанди, з показуванням відвідувачам (напр., американським хліборобам) „патьомкінських сел". Свобода преси в СССР і об'єктивна інформація виглядають все без змін, напр., проголошено у „Правді" відповідь на останню німецьку ноту, але ні тексту, ані змісту тієї ноти не оприлюднено. Мови нема про допущення для широкої публіки некомуністичної преси з вільного світу, про допущення західних фільмів і книжок, що прославляють свободу людини.

Диктатура комуністичної меншини триває далі, і поки вона триватиме, доти в залізній завісі будуть щонайвище щілинки, пороблені свідомо для обманювання вільного світу. І коли це тільки буде потрібно большевицькому проводові, він негайно ті строго тепер контрольовані щілинки знову затулить, бо вони є не познакою зміни системи, а тільки проявом тактики.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ

Українсько - Англійський СЛОВНИК

М. Л. ПОДВЕЗЬКА

Ціна $5.00.

Незамінна підручна книга для тих, хто починає вивчати англійську мову, і хто вдосконалює в ній свої набуті вже знання. Капітальне видання на 1011 сторінок вісімки. 60,000 слів уживаних в сучасній українській літературній і розмовній мові з англійськими відповідниками.

Англо - Український СЛОВНИК

М. ПОДВЕЗЬКА

Це Ваш найкращий дорадник у всіх труднощах англійської мови. Словник в полотняній оправі коштує тільки 4.00 дол.

Замовляти:

"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Книжка потрібна завжди і кожному!

Вже появився у дуже малому накладі

СЛОВНИК ЧУЖОМОВНИХ СЛІВ

авторами якого є відомі українські вчені-мовознавці: І. Бойків, О. Ізюмов, Г. Калишевський, М. Трохименко.

Словник цей містить понад 25 тисяч чужомовних слів і виразів, уживаних в українській мові в обсязі літератури, політики, економіки, техніки, медицини і ін.

Знаменитий друк і папір та люксусовий переплет. — Ціна $6. — Замовляйте сьогодні у:

SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ПІДРУЧНИК ГРОМАДЯНСТВА

(CITIZENSHIP HANDBOOK)

Накладом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Можна набути в книгарні „Свободи":

"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

З КООПЕРАТИВНОЇ ХРОНІКИ

П'ятиріччя кооперативного руху

Від п'яти років на терені нашого міста розвиває свою тиху, щоденну працю кооператива „Самодопомога" і її молодша посестра кредитова каса „Самопоміч". Обидві постали з ініціятиви невеликого гурта людей, під проводом сьогодні вже покійного інж. Іллі Сем'янчука, людини, що все своє життя присвятила громадській, зокрема кооперативній праці. Без гамору й зайвої самореклями, обі кооперативи ростуть й розвиваються. Щоб відзначити 40-ліття з дня постання РСУК на рідних землях та п'ятиліття праці у ЗДА відсвятковано з ініціятиви обох кооператив весною ц. р. кооперативний ювілей. Ювілейний комітет доклав усіх заходів, щоб як слід вивести програму свята, що йому вповні повелось Видано з цієї нагоди також окрему книжку, в якій крім інформативного матеріялу зібрані цікаві статті та багато знимок з життя наших кооператив. Ювілейні святкування розпочато Панахидою в церкві св. о. Николая — за душі всіх померлих кооператорів. По панахиді відбувся в авдиторії нової школи о. Николая святочний концерт. Кооперативний гимн у виконанні муж. хору „Сурма" розпочав концертову частину, після чого слідувала доповідь дир. Павла Баб'яка. В мистецькій частині брали участь пані Е. Плешкевич, д-р Іван Рудавський і згаданий хор. Програму завершив живий образ, що його підготовив п. Ліськевич з дітворою — учасниками дитячої оселі, що її від початку свого існування веде кооп. „Самодопомога".

Атракцією вечора був виступ корифея української сцени дир. Йосипа Гірняка, що в ролі Гриця Зазулі — кооператора — виголосив відповідний монолог.

По концерті відбулася товариська зустріч кооператорів та гостей при чайку. Предсідник „Самодопомоги" п. Степан Заплатинський відкриваючи коротким словом цю зустріч, привітав приявного о. д-ра Ґавліча, пароха церкви о. Николая, делеґатів з Филаделфії та Дітройту й інших представників та гостей та покликав на товстмастера О. Нагорняка. Ряд бесідників відмічували з признанням дотеперішній успіх обох кооператив, бажаючи водночас їм дальшого розвою. Під кінець зустрічі висвітлено фільм з життя дитячої оселі, після чого гості по півночі розійшлись домів.

Літній сезон на дитячій оселі в Равнд Лейку

В цьогорічному літньому сезоні на оселі — шостому з черги — перебувало на оселі понад 150 дітей, які під вмілим проводом виховного персоналу в складі: Юлія Назаревич, Дарія Нагірняк і Михайло Левицький, провели час серед природи, скріплюючи духа й тіло. Управа кооп. „Самодопомога" закупила весною сусідню площу так, що цілий терен збільшився у двоє. Новий терен придбано за суму $7,400.00 і хоча він вимагає ще багато вкладу праці і гроша для належного упорядкування, однак вже в цьому році багато причинився для справнішого ведення оселі. Ми певні, що, як досі, громада теж і на майбутнє поможе Управі кооперативи як слід розбудувати оселю. На закінчення другого турнусу відбулася на оселі святочна ватра. Темою ватри була „мандрівка на Рідні Землі", монтаж пера відомого письменника й приятеля дітвори та оселі проф. Романа Завадовича.

Ватра ця була присвячена пам'яті інж. Іллі Сем'янчука, основника кооп. „Самодопомога", який весною ц.р. відійшов у вічність.

В приявності вдови пані Марії Сем'янчук, членів Управи, виховників, дітвори, батьків і гостей заст. президента п. Осип Дацко короткою промовою відкрив ватру, а дочка Покійного — Оленка запалила вогонь. Слідкував зворушливий вірш, присвячений Покійному, написаний проф. Завадовичем, у виконанні Оксани Дацко. Дальшою програмою ватри проводить учасник оселі Завадович (син). Понад океан, через сиві Карпати, болотнисте Полісся, золоте Поділля, галицьку столицю Львів, золотоверхий Київ, далекий Донбас, зелену Буковину та срібне Закарпаття мандрували наші найменші уявою, вслухуючись у програму ватри. Пізнім вечором при звуках вивчених на оселі пісень закінчилась ватра. Багато труду у виховне діло на оселі вкладає згаданий виховний персонал з п. Назаревич у проводі. Так оселя живе і працює і має успіхи цієї праці. Так на ділі виглядає оцей висміяний п. Волокитою „Болотів" (гляди „Свобода" з 10. серпня ц.р.).

Лікар-громадянин

Було б несправедливо поминути мовчанкою діло відомого лікаря-громадянина д-ра Василя Стефурака. Перед кількома місяцями траплялася нагода купити будинок побіч оселі. Будинок цей був дуже потрібний кооперативі для реалізування широко закроєних плянів розбудови оселі. Не було одначе на це грошей. Щоб цей об'єкт не попав у чужі руки, Управа кооперативи звернулася до д-ра Стефурака про поміч. Без дискусії, розуміючи вагу справи, д-р Стефурак закупив будинок і передав його в користування кооперативи на дуже догідних умовах з тим, що до трьох років кооператива має його за ту саму ціну відкупити. В той спосіб майбутня власність кооперативи на цьому будинку запевнена. Багато старших користало з приміщень у цьому будинку, проводячи літню відпустку у своєму середовищі.

Кооперативна харчева крамниця в Шикаґо

Саме в перших днях серпня закінчила перший рік свого існування. За цей час значно поширилася, відкрила модерний м'ясарський відділ і служить своїм першорядним товаром всім покупцям. З однієї сторони приємно вражає, коли не раз можна бачити приятеля цієї крамниці, що поминаючи по дорозі цілий ряд других, іде кілька або й кільканадцять блоків з візочком по товар до нашої крамниці, так з другої прикро дивитися, як недалекі сусіди, скорі до всякої критики і безлічі порад, оминають її. Обставина, що місцеве американське довкілля майже в сто відсотках покриває свої закупи в нашій крамниці, доказує, що і товар в нас добрий і ціни дешеві. А чому своїм не по дорозі з нами, годі збагнути...

Р. К.

Джерзі Сити, Н. Дж.

За збільшення національного стану посідання

Збільшення національного стану посідання — було головним моттом Храмового Свята місцевої Української Православної Парафії ім. св. Володимира, яку створено тут відносно недавно старанням новоприбулих православних українців з Наддніпрянщини. Свято відбулося в неділю, 14-го серпня, і його метою було м. і. звернути увагу на рідну Церкву тим православним українцям в громаді, що заблукали до чужих православних церков а з цим і втратили зв'язок з українською громадою та її працею і змаганнями.

Свято започатковано Службою Божою, яку в переповненому вірними храмі відправили соборно настоятель місцевої парафії прот. о. Микола Могучий та вєч. оо. прот. Шпаченко з Нюарку і Столярчук з Вайону. Співав місцевий хор під орудою п. Семенця, до якого долучились хористки нюарського церковного хору з дириґентом п. С. Вожаківським на чолі.

Після Служби Божої всіх присутніх парафіян і численних гостей голова Церковної Ради п. Самійло Мухін запросив до сусіднього ресторану на приготовлену парафією спільну трапезу. Присутніх було понад 100 осіб. Трапезу поблагословив о. Ф. Шпаченко, побажавши парафіянам в найскоршому часі здійснення їхньої мрії — придбання власного приміщення для церкви, замість невигідного й малого, в якому нині перебуває церква св. Володимира. Парафіяни дружно відспівали „Отче Наш", після чого із змістовним і теплим словом звернувся до них о. прот. Микола Могучий, закликаючи триматися єдиною родиною і не піддаватися намаганням ворогів Української Церкви вносити серед її вірних взаємну неприязнь і розбрат.

З привітами і побажаннями до парафіян виступили представник „Свободи" ред. В. Давиденко, голова Товариства „Самопоміч" в Джерзі Сити проф. С. Максим'як, представник української православної парафії в Ню Гейвені інж. Ол. Коваль, голова філії УККА в Джерзі Сити п. А. Шаран, від Пластової Старшини в цьому місті п-ні Дзядів. Представниця українського Виставкового Комітету американської Міжнародної Виставки народної творчости, що відкриється 7 листопада ц.р. в Ню Йорку, п-ні А. Давиденко звернулася до присутніх з проханням допомогти комітетові експонатами. Переведені дві збірки на народні цілі дали загальну суму 301 доляр, з чого 84 доляри призначено на побудову храму-пам'ятника в Бавнд Бруку.

В дружньому гурті, з веселими співами провели парафіяни своє храмове свято. Раз-у-раз товариські розмови переривалися співами (чудово виводили степових пісень інж. О. Коваль і п-ні Василина Мельник), а справжньою атракцією був виступ місцевих парафіян кобзарів, Миколи Івановича Савченка з сином п. Юрком. Крім „Думи про зруйнування Січі", „Тарасової ночі", „Думи про козака Супруна" та ін., проспівали кобзарі ще не співані в хорах „Думу про Степову дивізію" і Про Сія та Великий Луг". Цю останню думу кобзар Микита Іванович, учасник визвольних змагань, що в 1932-1936 роках керував на Україні капелею бандуристів, знайшов у 1923 році на горищі в Долгинцево на Криворіжжі. На ній стояла дата: 1905 рік, Київ.

Святочна трапеза потривала до вечора, залишивши у її учасників найкраще враження.

Н. Н.

● КНИЖКИ ●

ВИЙШЛА З ДРУКУ

Антологія поезії поляглих, розстріляних, замучених і засланих в роках 1920-1945 українських поетів.

„ОБІРВАНІ СТРУНИ"

передмову й біо-бібліографічні дані про кожного поета написав **Богдан Кравців.**

431 стор. Ціна $3.50 в твердому переплеті.

—о—

УКРАЇНСЬКА ЛІРИКА

(1840-1940)

в перекладах на німецьку мову **проф. Ганса Коха**

Ціна $3.00

Замовлення слати на адресу:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY

302-304 West 13th Street

New York 14, N. Y.

З наших буднів

З НАШОГО „ДАВНТАВНУ"

Так склалося, що я не був присутній на похоронах бл. п. 3-тої Евню Елевейтора. Може, в той спосіб, заощадив собі болячих ран у серці: не бачив тих гірких сліз, що їх, мабуть, проливали герої моїх оповідань хлопці з Баврів („Птиці Небесні").

Це ж бо вони втрачали дах над головою і солідну підпору в моментах захитання життєвої рівноваги, що їм так часто і по-профессії трапляється... Це для них катастрофа, що рівняється, хіба, атомовій атаці на Ню Йорк.

І що їм з того за потіха, що на місці скасованого, 77-літнього старичка, покручених кам'яниць і „бомських" готелів, має вирости (так, принаймні, пишуть газети) світла, модерна Третя Евню?.. Так, чи так — їм прийдеться покидати свої старі гнізда і мандрувати бозна куди, в світ-за-очі.

Відав, щоб осолодити їм трохи цю гірку пілюлю, магістрат м. Ню Йорку перемінив похорони небіжчика в пікнік. Отже була дефіляда „Мерцедесів" 1909 річника, що робили більше лоскоту, як колись поїзди на 3-тій Евню, грали оркестри фаерманів і „Салвейшен Армі", були промови міських достойників, парада національних груп. Виступали в костюмах, або без костюмів — українці, поляки, москалі, чехи, мадяри, французи, німці і китайці, які вшанували покійника „Танцем Смока").

Репортери дивувались — де поділися айриші з 3-тої Евню,.. Га, може вони в той день тримали тяжку жалобу.

„Свобода" писала, що українська група, під командою адв. Стека, запрезентували себе дуже імпозантно, як, зрештою, на кожній параді. Хоч, здається, поляки з Сент Маркс Плейс трохи наших „збетували"?..

Оглядав я собі потім фотографії з „похоронів" і не можу забути одної знимочки: на схрещенні 6-тої вулиці і 3-тої Евню підходить до президента Мангетену, Гуляна Джека (мурина), маленький Славцьо Возняк, перебраний за козачка, і вітає його від імені української групи...

Яке, все ж таки, чудне та надзвичайне місто, наш Ню Йорк! Ці „товариші", що вічно репетують про інтернаціональну дружбу, рівність рас і кляс, могли б, якби хотіли, багато дечого навчитися хоч би з тієї паради по 3-тій Евню.

3-тої Евню Елевейтер особливо міцно закарбувався в моїй пам'яті, бо ним я їхав, перший раз в Америці, з 42-гої вулиці на український „давнтавн"! Мій вуйко, давній ситизен, розповідав мені тоді, що в його ресторані харчувався колись один старий чех, який ще пам'ятав часи, коли вагоники поїзду тягнула парова льокомотива.

Бувало, коли переходив по-під Елевейтор, то мусів піднімати комір догори, бо з комина сипались іскри за шию...

Дивлюся на сірий закурений шкелет з заліза, що завтра піде „на шмельц" і пригадую слова поета:

„Все пройде, як з білих яблунь дим..."

Ікер.

ПЛАСТОВИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ НА СОЮЗІВЦІ

буде з нагоди добросусідських відвідин Пластунок і Пластунів з табору в Іст Четгем

В НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ, 21го СЕРПНЯ.

У ПРОГРАМІ ВІДВІДИН:

Год. 11-та перед полуднем: **СЛУЖБА БОЖА** з участю і співом Пластунів.

Год. 12:30 пополудні: **СПІЛЬНИЙ ОБІД.**

Год. 3:30 пополудні на площі перед „Веселкою" виступ Пластунок і Пластунів. У програмі: **вежі, національні танки, хорові точки, покази пластової справности, рухові вправи тощо.**

В суботу, 20-го серпня ввечорі, в рямках щотижневих культурно-розвагових імпрез, відбудеться виступ концертової співачки п-ні Вероніки Цегельської. При фортепіяні **п-ні Калина Чічка-Андрієнко.** На тому ж вечорі **перший самодіяльний виступ учасників Курсів Українознавства.**

В суботу передполуднем проф. Роман Смаль-Стоцький матиме надзвичайну лекцію для курсантів та для охочих з гостей.

Не пропустіть нагоди! Приїжджайте на Пластовий кінець тижня на Союзівку!

КАРТКИ НА РІЗНІ НАГОДИ

в українському стилі

12 ШТУК ЗА $1.00

висилає за попереднім надісланням належитости

"SVOBODA"

81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ДЕСЯТИЙ РІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Неділя, 4-го вересня 1955

Від 2-ої години пополудні до півночі

В НОВОМУ СВЯТОДМИТРІВСЬКОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ОСЕРЕДКУ,

681-691 Roosevelt Avenue, Carteret, N. J.

Дві Залі — Дві Оркестри: Йосипа Снігура і К-Детів

Концерт — Укр. народні танки, несподіванка.

Оглядини новозбудованого Осередку.

Громада Гостям рада

ТОВАРИСЬКИЙ З'ЇЗД КОЛ. СТУДЕНТІВ ЛЬВІВСЬКИХ ВИСОКИХ ШКІЛ

Пригадуємо що повищий З'їзд приготовляється **на вересень НАСТУПНОГО, 1956 року.**

(Проголошення цього реченця на сторінках української преси не було друкарською похибкою).

Проситься ВШ. кол. Студентів усіх високих шкіл Львова негайно подати свої адреси.

Проситься ВШ. Пань і Панів, які одержали вже запрошення якнайскорше переслати нам виповнений анкет. листок.

Наша адреса: **Організаційний Комітет**

Convention of Lviv Univ. Alumni, 140-142 Second Ave., New York 3, N. Y.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

ГОСПОДИНЯ—КУХАРКА
Здібна жінка, яка зайнялась би в цілості новим домом. Опіка над 2 дітьми і варення. Гарна власна кімн. з лазничкою. Постійна, добре платна праця. Вигідна комунікація, 40 хв. до Ню Йорку. Тел. RO 3-3412.

ДІВЧАТА—ЖІНКИ,
легка фабрична праця.
PRAGER — REUBEN
511 East 72nd Street
New York City

Help Wanted Male-Female

КУХАР-КА
добра сила з рестараційною практикою на 6 днів. Стала праця, дуже добра платня. Зголошення:
97 St. Mark's Place Bar
New York City
ORegon 7-9874

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

ПІВНІЧНА КАРОЛАЙНА ЗНОВУ СПУСТОШЕНА ГУРАГАНОМ

Повінь, спричинена гураганом Діяною, позаливала поля й дороги Північної Каролайни, які ще не встигли отрястися від спустошень, зроблених гураганом Конні.

20 МАШИНІСТІВ, ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ
до шиття на Зінґера машині. Тільки досвідчені робітники. Добра платня, постійна праця.
CENTRAL LEATHER GOODS CORP.
176 Broadway (близько Canal St.) 11th floor, N.Y.C.
Tel. CAnal 6-8030

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Аґенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Аґенції, яка існує вже 30 років! •
Наша Аґенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

ОДИНОКА НАГОДА
НАБУТИ ПРЕКРАСНІ ПАРЦЕЛІ (ЛЬОТИ) В ГОРАХ КЕТСКІЛ ПОБІЧ
Української Оселі в Glen Spey, N. Y.
— як також побудовані там же на замовлення бунґала 3-кімнатні (2 спальні, кухня, туш) по ціні $1,900 разом з льотою; 4-кімнатні (2 спальні, прийомна, кухня, лазничка, ґараж, пивниця, центральне огрівання) $3,550 разом з льотою.
M. KINDRACHUK, 293 So. 6th St., Newark 3, N. J.
В такому самому попередньому оголошенні трапилась друкарська помилка: Подано ціну $2,550, замість правдивої ціни $3,550.

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to: MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

TEMPO GIFT PARCELS
ПАКУНКИ-ДАРУНКИ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ
З ОПЛАЧЕННЯМ ТУТ МИТОМ.
Харчі, новий й уживаний одяг та ліки.
TEMPO GIFT PARCELS CO.
100 West 72nd Street, New York 23, N. Y.
Скора обслуга. SChuyler 4-9100. Ґарантія достави.

НОВЕ ВИДАННЯ ДЛЯ НАШИХ НАЙМЕНШИХ:
„ВІТРОВОГО БАТЬКА ТОРБА"
українські народні казки
з чудовими ілюстраціями О. Кульчицької на кожній сторінці.
Великий шрифт, багате оформлення.
Ціна $1.50.
Замовляти:
SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ФОТОАЛЬБОМ
„ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ"
668 краєзнавчих фотографій з всієї України
163 ілюстрацій українського мистецтва
297 ілюстрацій з української історії.
Супровідні українські і англійські тексти.
Люксусовий папір і оправа.
Цей альбом — найкраща пам'ятка з України.
ЦІНА $12.50 з пересилкою.
Замовляти:
"SVOBODA" BOOKSTORE
81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ХТО хоче пізнати правду про найтрагічнішу дату в історії України, нехай читає нову працю
Проф. А. ЯКОВЛЕВА
„ДОГОВІР БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО З МОСКВОЮ 1654"
(„ПЕРЕЯСЛАВСЬКИЙ ДОГОВІР".)
Книжка видана з нагоди 300-ліття цього договору.
Ціна $2.00.
Замовлення й гроші просимо надсилати на адресу:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

В Індії велике обурення з приводу погиблих в. Ґоа

Ню Делі. — В цілій Індії триває напруження, викликане останніми подіями у зв'язку зі спором з Портуґалією за маленьку колонію Ґоа на південно-західньому побережжі Індії. Згідно з офіційними даними, 14 індійців згинуло в Ґоа після того, як портуґальська поліція стріляла до неозброєних демонстрантів, що з прапорами й транспарентами перейшли індійський кордон, домагаючись прилучення Ґої до Індії. Загалом у тому демонстраційному поході з Індії до Ґої взяли участь коло 3000 індійців з різних частин країни. Всі вернулись, крім 20, з яких 14 згинули від портуґальських куль. Індійці вважають їх національними мучениками й домагаються рішучої акції збоку уряду проти Портуґалії. Індійський уряд, запротестувавши в ноті до Портуґалії проти стріляння до неозброєних індійців, — водночас висловив жаль з приводу демонстрацій в різних містах Індії, особливо в Калькуті й Бомбаю, де пошкоджено будинки портуґальських і англійських консулятів. Індійський уряд висловив готовість звернути втрати. Індійський уряд, як коментують часописи, опинився в складній ситуації, бо, проповідуючи мирні засоби для поладнання всіх міжнародних конфліктів, не може вживати збройної сили для прилучення Ґої до Індії, — з другого боку стоїть під натиском радикальних настроїв громадянства.

Зменшується число захворінь на поліо в стейті Массачусетс

Бостон. — Уряд Здоров'я в стейті Массачусетс повідомляє, що на основі статистики можна твердити про зменшення число захворінь на дитячий параліч. 16 серпня число нових занедужань становило 136, а 17 серпня — тільки 93. В цілому стейті цього року було 1,464 випадки занедужань на поліо, майже в десять разів більше як в минулому році за той самий час. Попереднього тижня було нових захворінь — 411, а цього тижня — тільки 306. Д-р Рой Ф. Фемстер вірить що дитячий параліч в Массачусетсі починає поволі вигасати. В Бостоні досі померло на поліо 14 дітей на 421 випадок занедужань, а в цілому стейті смертних випадків було 48. В Ню Йорку досі було 252 випадки поліо, а минулого року в тому самому часі — 132. В 1949 році, коли була епідемія поліо, в Ню Йорку було 1,022 випадки дитячого паралічу.

● **В Сеулі, у Південній Кореї**, неназваний американський вояк, у спорі за дівчат застрелив двох південно-корейських моряків і поранив ще двох моряків і одну цивільну особу. Слідство повели спільно американські й корейські військові чинники.

ВІДКРИТО НОВУ КРАМНИЦЮ
БУЧЕРНЮ
HUTZULSHCHYNA Meat Market
56 — 1st AVENUE, NEW YORK CITY
Mike Petruk — властитель.
Tel.: ORegon 7-1210
ЗНАМЕНИТІ, РІЗНОРОДНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

ВАКАЦІЇ

ПАНСІОН "BROOKVALE LODGE"
В МАЛЬОВНИЧИХ ГОРАХ "BLUE MOUNTAINS"
Власний простір гарного шпилькового лісу, купіль в річці, риболовля, лічничий воздух. Добра здорова домашня кухня — на бажання теж дієтична. Вайковий спокій. Цілоденне утримання з кімнатою $35 тижнево. Для дітей велика знижка. Хто шукає спокійного відпочинку, прошу голоситись на адресу:
LEONID WRONSKYJ "BROOKVALE LODGE".
R. F. D. 1, Houtman Road, Box 182, West Saugerties, N. Y.
Tel. 825J2
Автобус з New York-у: Hotel Dixie Bus Terminal, 241 W. 42nd St., а там 15 хвилин таксівкою.

ВСЯЧИНА

ТАМ, ДЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ СВІТОВЕ ДЖЕМБОРЕ

Вигляд місцевости, в якій відбувається цьогорічне скавтове Джемборе, а саме Наґра-он-де-Лейк, мабуть буде знайомий принаймні тим скавтам, які прибули на цей скавтовий з'їзд з Европи. Архітектурний стиль будинків тієї місцевости неоднородний, але радше дивна хоч і приємна мішанина стилів. Зустрінете там деяку кількість домів у норманьсько-французькому стилю — з гостроверхими дахами і голубниками. Інші доми нагадують сільські хати в Еспанії, за вийнятком поправок, що їх треба було внести у вз'язку з холоднішим кліматом у Канаді ніж в Еспанії.

Англіканська церква св. Марка нагадує церкву з будь якої сільської місцевости в Англії. Плющем вкрита квадратна вежа і тінисті дерева, що її оточують, причиняються до того, що ця церква є одною з найкращих у Канаді.

Однак більшість будинків у Наєґра-он-де-Лейк збудована під впливом американського архітектурного стилю. Кільканадцять більших домів мають грецькі колони, популярні в більш претенсійних колоніяльних домах ЗДА. Крім того відвідувачі Наєґра-он-де-Лейк мають нагоду побачити там піонерський форт 18-го стол., відбудований майже в його первісному виді. Форт Джордж був головною квартирою Джана Ґрейвеса Сімку, лейтенант-губернатора Горішньої Канади, заки він переніс столицю провінції та її парлямент до Торонта.

(„Канадійська Сцена").

ПОРАДИ ЖЕРТВАМ „ҐЕЙ ФІВЕР"

У зв'язку з наближенням сезону недуги т. зв. „ґей фівер" департамент хліборобства в Онтеріо, Канада, опублікував кілька вказівок для осіб, котрі є вразливі на цю недугу.

Єдиним успішним способом уникнення пилку рослини „реґвід", що спричинює ту гарячку, є: виїхати в околицю, де не росте реґвід. Майже всі дисткрикти північного Онтеріо, включно з Маскока і Парі Савд, є безпечними під тим оглядом околицями. Хто однак не може цього зробити, той повинен забезпечити собі в хаті одну кімнату від пилку реґвід. Отже усунути ввесь пил, пір'яні подушки й подібні речі, а кімнату замкнути на час цілого дня, щоб пилок реґвід осів на підлозі.

Ліки проти „ґей фівер" треба брати тільки на доручення лікаря.

(„Канадійська Сцена").

ЛЕТУН-АМАТОР ПЕРЕЛЕТІВ КАНАЛ ЛЯ МАНШ

В початках летунства одним з найбільш відомих осягів був лет Луї Блеріо з Баррак, недалеко Калє у Франції, до Нортфал Мідовс в Англії. Він довершив того чину на одноособовому літаку власної конструкції, що порушувався трицаліндровим мотором Анзані. Крила того літака були тільки на 25 стіп і 6 інчів довгі разом взявши, а мотор мав силу лише 25 кінських сил. Лет відбувся 12 липня 1909 р.

Тепер, 46 літ пізніше, один канадієць повторив той самий осяг.

Один студент аеронавтики в альбертійському Інституті Технології й Мистецтва в Келґарі вирішив відмітити осяг Блеріо (що в тому часі мав значення лету Ліндберґа понад Атлянтиком), збудувавши зразок його літака і перелетівши на ньому канал Ля Манш. Але Келґарі лежить на висоті 3,000 стіп і тому мотором 25 ГП немислимо було підірвати зі землі новосконструйований літак типу Блеріо.

Отже споруджений у Келґарі літак перевезено до Европи разом з Жаном Де ля Брюаєр, що задумав довершити перелету на цьому літаку. До речі; він є внуком того конструктора, котрий помагав Блеріо будувати його славнозвісний літак. В останніх днях липня Де ля Брюаєр відбув на своюму одноособовому літаку лет з Франції до Англії і назад, не приземлюючися ні разу.

Для інформації додамо, що Блеріо після свого славного чину зайнявся виробництвом літаків; його фірма продукувала одноособові літаки - боєвики „Спед", що їх вживали у першій світовій війні. Помер він 1936 р.

(„Канадійська Сцена").

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ____

Осінній випродаж ФУТЕР, ЖАКЕТІВ, нагорток і столів

Куниці — камінні і лісові мінки і соболі.
НИЗЬКІ ЦІНИ.
J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Тел. SPring 7-8710
Зайдіть і переконайтеся про якість нашого товару і низькі ціни.

ЧИ ЛЮБИТЕ СМАЧНО ПОЇСТИ?
Печені й смажені курчата,
Приходтье до нас, хлоп'ята!
Продукт високосортовий
Для вжитку цілком готовий.
Приходьте, подивіться,
Покуштуйте, звеселіться!
Ви самі переконаєтесь,
Якщо на гуртових цінах знаєтесь,
Що так дешево можу продавати лише я
І що найсмачніша продукція — моя!
Треба частіше до мене заходити
І курячий бульйон досхочу пити.
Поза тим товар додому спроваджую
І вам час заощаджую.
Моє знання і товари хороші
Накопичать Вам гроші.
Немає сумніву!
Милости просимо!
БОРИС ГЛОРІ
Адреса:
Boris Glory - Broiler Farm
Jackson Mills, N. J.
На перехресті доріг 526 і 527,
2 милі від фарми РОВА.
Телефон:
LAKEWOOD 6-1856-W-2

ВІДКРИТТЯ РЕСТОРАНУ
з продажем додому курячих продуктів. Печені й смажені курчата. Курячі котлети і студенець. Курячий бульйон і курячі млинці. Мариновані курячі крильця. Свіжі різані молоді кури. Три милі від фарми РОВА, на перехресті доріг 526 і 527.
BORIS GLORY, BROILER FARM,
Jackson's Mills, N. J.
Tel. Lakewood 6-1856-W-2

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

FARMS FOR SALE

SUSSEX COUNTY, N. J.
Чорнозем, 30 акр. вирівняної площі з вел. домом в зелені. Добре проспеуючий бизнес. Всі вигоди, дім на склад, 10 кімн. помешкання, 6 кімн. дім для комірників. Тільки безпосередньо за $55,000. Newton 9-59J.

МОДЕРНА ІНДИЧА ФАРМА
108 акрів, трактор, найновіші улаштування і будинки на 2000 птахів. Постійні відборці, бездоганний 7 кімн. фарм. дім, стодола, річка. Серцева недуга змушує вл. знизити ціну. $14,500 з осяжним мортґеджом $8,000.
Abbott Realty — Cambridge, N. Y.
Tel. 3419

ФАРМА СОБАК
5 акрів, буди для 50 до 100 псів, дуже добрий 8 кімн. дім, 1 акр. для тренінґу псів, гарне положення, $12,500, власник подбає про мортґедж. $8,000 при швидкому продажі.
Abbott Realty — Cambridge, N. Y.
Tel. 3419

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

MISCELLANEOUS

HALLETT & HALLETT
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ від 1854
HALLETT HOMESTEAD
FLushing 9-0062
Northern Blvd & 147th St., Flushing
Howard L. Hallett, Jr. Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treas.

MISCELLANEOUS

GUILFORD
FENCE
52 Middle Neck Road
Great Neck, L. I., N. Y.
В мешкальних і промислових дільницях.
ОПАРКАНЮВАННЯ ОКРЕМИМИ ЧАСТИНАМИ.
ЗАКЛАДАЙТЕ ЗАРАЗ
Платіть як Вам вигідно.
НА 5 РОКІВ СПЛАТИ БЕЗ ЗАДАТКУ.

LEvittown 3-4726 | PAtchogue 3-1230 | GReat Neck 2-7779
24 год. обслуга. — Представник зголоситься.

РОЗШУКИ

МИКОЛА КІЧА пошукує сестру МАРІЮ КІЧУ зам. з в Карла Цуковського. Походить зі села Кривка, повіт Ліско. Приїхала до Америки в 1910/11 р. (до стейту Ню Йорк). Хто знав би про неї або вона сама, прошу писати до:
MYKOLA KYCZA
31 Fay St., Boston, Mass

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АРКА, 48 Е. 7-ма вул.
Ню Йорк (GR. 3-3550)
висилає платівки до всіх країн світу.

Платівки, Листівки і т.п.

ГОЛОВНА КВАРТИРА ДЛЯ продажу українських платівок і листівок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3, Pa.
Відкрито денно до 6 години; в п'ят. і суб. до 9 веч.

AUTO

'53 BUICK SED. $1495
Переїхало мало миль.
BARREL AUTO SALES
499 N. Broad St., Elizabeth, N. J.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

Р. КІПЛІНҐ
ОТ ТАК КАЗКИ!
Лише 75 центів коштує книжечка, що захопить своїм змістом і потягальним зовнішнім виглядом Вашу дитину.
Поспішіть замовляти в „Свободі"!
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3525. Чи кінець розшуків?

Запах тарманґані тепер був сильний, і король джунґлів легко йшов в напрямку до нього.

Він обережно продирався через густий підлісок. Нагло інший запах дійшов до його ніздрів — запах гієни данґо.

Данґо спостерігала мавпо-людину хитрими очима, настрашена влізливцем. Та невже жертва гієни — це людина, за якою Тарзан шукає?